

2019-05-15

BILAGA 1.b

Tillhör kompletteringen (daterad maj 2019) av ansökan om förlängd koncession för 400 kV-ledning mellan Borgvik och Skogssäter.

Utredning av påverkan på skyddade naturmiljöer för befintlig och alternativa ledningssträckningar Borgvik-Skogssäter

Projektorganisation

Projektledare: [REDACTED], Svenska kraftnät

Uppdragsledare: [REDACTED], Ecogain AB (tidigare Enetjärn Natur AB)

Utredare: [REDACTED], Ecogain AB (tidigare Enetjärn Natur AB)

Kartor: [REDACTED], NEKTAB

Kartmaterial har använts med tillstånd från Lantmäteriet: © Lantmäteriet, Affärsverket svenska kraftnät – Geodatasamverkan

2018-101798-0008

2019-06-05

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och syfte	4
2	Metodik	5
2.1	Genomförande och avgränsning	5
2.2	Alternativ	5
2.3	Bedömningsmetodik	5
3	Befintlig ledningssträckning	6
3.1	Skyddade naturmiljöer längs befintlig ledning	6
3.2	Konsekvensbedömning	6
3.2.1	Konsekvenser av underhållsarbete	6
3.2.2	Konsekvenser av drift	7
4	Alternativa ledningssträckningar	7
4.1	Alternativ A (västligt alternativ)	7
4.1.1	Skyddade naturmiljöer längs sträckan	7
4.1.2	Konsekvensbedömning	7
4.2	Alternativ B	8
4.2.1	Skyddade naturmiljöer längs sträckan	8
4.2.2	Konsekvensbedömning	8
5	Sammanfattande bedömning	10
6	Bilagor	11

1 Bakgrund och syfte

Svenska kraftnät ansökte 1998-10-26 hos Energimarknadsinspektionen om förlängd koncession för den befintliga 400 kV-ledningen mellan Borgvik och Skogssäter.

Energimarknadsinspektionen anger i sin kompletteringsbegäran, daterad 2018-06-12, att det till ansökan behöver upprättas en ny miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som beskriver vilken miljöpåverkan ledningen har.

I syfte att uppfylla ovanstående krav i Energimarknadsinspektionens kompletteringsbegäran, rörande frågor kopplade till naturmiljö, har Svenska kraftnät låtit utföra en utredning avseende påverkan på skyddade naturmiljöer. Utredningen omfattar befintlig ledningsgata och två alternativa ledningssträckningar.

2 Metodik

2.1 Genomförande och avgränsning

Berörda naturmiljöer har identifierats genom att analysera tillgänglig geografisk information avseende utpekade skyddsvärda naturmiljöer, till exempel riksintresse för naturvård, naturreservat och biotopskydd. Geografisk information har tillhandahållits av NEKTAB på uppdrag av Svenska kraftnät.

Med utpekade skyddsvärda naturmiljöer menas i denna rapport:

- Naturreservat
- Natura 2000-områden
- Riksintresse för naturvården
- Biotopskyddsområden
- Naturvårdsavtal

I denna rapport bedöms enbart påverkan på skyddade naturmiljöer enligt ovan. En eventuell ny ledning kommer givetvis påverka även andra, idag inte skyddade, naturmiljöer varav en del miljöer kan ha ett högt naturvärde och på sikt vara i behov av skydd.

2.2 Alternativ

Utredningen omfattar tre alternativa lokaliseringar. Alternativen utgörs av befintlig luftledning och två nya förslag på sträckningar (alternativ A och B; se Bilaga 1.b.1). För befintlig ledning har den faktiska ledningsgatans bredd på cirka 50 meter analyserats. För de två nya sträckorna har en 200 meter bred utredningskorridor analyserats.

2.3 Bedömningsmetodik

Vid bedömning av påverkan och konsekvenser har Svenska kraftnäts bedömningsmetodik för konsekvensbedömning av naturmiljöer använts. Dessa redovisas i bilaga 1.b.2.

Bedömningen avseende befintlig ledning och nya alternativa sträckningar görs i tre steg:

- 1) Bedömning av värdet på den naturmiljö som berörs längs sträckan
- 2) Bedömning av påverkan på skyddade områden, negativ eller positiv
- 3) Bedömning av konsekvens utifrån en matris där naturvärdet och påverkan vägs ihop

Det finns sex konsekvensnivåer; obetydliga, små, små-måttliga, måttliga, stora och mycket stora konsekvenser. Konsekvenserna kan vara antingen negativa eller positiva.

Påverkan har bedömts utifrån att de alternativa ledningssträckningarna placeras där överlapp med skyddad natur är som störst, det vill säga de sträckningar som innebär störst påverkan i området.

3 Befintlig ledningssträckning

3.1 Skyddade naturmiljöer längs befintlig ledning

Den befintliga ledningen mellan Borgvik och Skogssäter är cirka 132 kilometer lång och går på Vänerns västra sida genom ett mosaikartat landskap. Utmed den norra delen av sträckningen dominerar landskapet av större barrskogsområden med branta bergsknallar och sprickdalsformationer. I söder tar jordbruksbetonade flackare bygder vid.

I landskapet kring ledningen förekommer ett flertal skyddade och skyddsvärda naturmiljöer. Ledningen passerar genom fyra områden som är utpekade som riksintresse för naturvård, fyra naturreservat och tre Natura-2000 områden. Ledningen berör även två områden som är skyddade genom skogliga naturvårdsavtal. Ledningen angränsar även till två riksintressen för naturvård varav även ett är skyddat som naturreservat och Natura 2000-område, två naturvårdsavtal och ett skogligt biotopskydd. Dessa områden beskrivs kortfattat i Bilaga 1.b.3. Flera av de berörda områdena överlappar varandra geografiskt.

Den befintliga ledningen passerar sammanlagt genom skyddad natur längs 15 km och angränsar till skyddad natur längs 2,95 km (se Tabell 1).

Naturvärdena i de skyddade naturmiljöerna är kopplade till olika biotoper. Riksintressena för naturvård, som ofta har en stor areal, utgörs av landskapsavsnitt med både värdefull och trivial natur av olika typer bland annat mossar, barr- och ädellövskogar och vattendrag. Många platser har en artrik flora. Dessa biotoper syns även i övriga skyddade områden.

3.2 Konsekvensbedömning

Bedömd påverkan och konsekvens för respektive skyddad naturmiljö som berörs längs befintlig ledning redovisas i bilaga 1.b.3.

3.2.1 Konsekvenser av underhållsarbete

De skogliga delarna av de skyddade naturmiljöer som berörs kan komma att påverkas genom att träd som växer i ledningsgatans kanter avverkas. De träd som avverkas är de som växer sig så höga att de kan skada ledningen om de faller. Avverkning sker i samband med underhåll av ledningsgatan. Naturvärdet av de träd som avverkas torde

vara lågt då riskträd avverkas innan de blir gamla och utvecklar högre naturvärden. Eftersom det som mest handlar om ett fåtal träd som kan bli aktuellt att avverka bedöms påverkan vara ingen/obetydlig.

3.2.2 Konsekvenser av drift

Påverkan på de odlingsmarker, gräsmarker, våtmarker och sjöar som ingår i reservaten bedöms bli obetydlig. Detta då det inte förväntas någon förändring av naturmiljöerna som en följd av fortsatt drift av ledningen.

Sammantaget bedöms en förlängd koncession av befintlig ledning medföra obetydliga konsekvenserna på de skyddade naturmiljöer som berörs.

4 Alternativa ledningssträckningar

4.1 Alternativ A (västligt alternativ)

4.1.1 Skyddade naturmiljöer längs sträckan

Den alternativa ledningssträckan A är cirka 145 kilometer lång varav cirka 12 kilometer följer samma sträckning som befintlig ledning. Alternativet passerar genom fem områden som är utpekade som riksintresse för naturvård och ett Natura-2000 område som även är skyddat genom ett skogligt naturvårdsavtal, se bilaga 1.b.1. Ledningen angränsar även till två riksintressen för naturvård varav även ett är skyddat som naturreservat och Natura 2000-område och ett skogligt biotopskydd. Dessa områden beskrivs kortfattat i bilaga 1.b.3.

Riksintressena för naturvård hyser värden i form av orörda mossekomples, artrik flora, barr- och ädellövskogar och vattendrag. Natura 2000-området utgörs av ett vattendrag med reproducerande bestånd av flodpärlmussla.

Alternativ A passerar genom skyddad natur längs sammanlagt 31,5 kilometer och angränsar till skyddad natur längs 5,5 km (se Tabell 1).

4.1.2 Konsekvensbedömning

Alternativ A berör ett flertal skyddade naturmiljöer vars värde bedöms vara högt till mycket högt. En ny ledning enligt alternativ A innebär att en ny ledningsgata kommer att behöva avverkas och ny kraftledning kommer att behöva anläggas inom dessa områden. Avverkning och anläggning kan innebära påverkan på naturvärden och arter knutna till skogliga strukturer och/eller intakt hydrologi vilket kan medföra att delar av värdekärnorna för de riksintresseområden för naturvård som berörs skadas. Påverkan på dessa bedöms bli måttlig. Stommebackens Natura 2000-område är så pass smalt att passage bedöms kunna ske på ett sådant sätt att påverkan blir måttlig. Detta förutsätter dock att stor hänsyn tas till utpekade Natura 2000-naturtyper och arter.

Sammantaget bedöms konsekvenserna för de skyddade naturmiljöer som berörs bli måttliga.

Bedömd påverkan och konsekvenser för respektive skyddad naturmiljö som berörs utmed alternativ A redovisas i bilaga 1.b.3.

4.2 Alternativ B

4.2.1 Skyddade naturmiljöer längs sträckan

Den alternativa ledningssträckan B är cirka 142 kilometer lång varav cirka 29 kilometer följer samma sträckning som befintlig ledning. Alternativet passerar genom två områden som är utpekade som riksintresse för naturvård, tre naturreservat, två Natura-2000 områden, ett skogligt naturvårdsavtal och ett skogligt biotopskydd (se tabell 1). Ledningen angränsar även till ett skogligt biotopskydd och ett skogligt naturvårdsavtal. Dessa områden beskrivs kortfattat i bilaga 1.b.3.

Samtliga skyddade områden hyser värden kopplade till barr- och ädellövskogar, vattendrag, artrik flora och geologiska värden.

Alternativ B passerar genom skyddad natur längs sammanlagt 8,7 kilometer och angränsar till skyddad natur längs 0,6 km (se Tabell 1).

4.2.2 Konsekvensbedömning

Genom Dalformationens och Sörknattens riksintresse för naturvård, Stora Liane, Buteruds och Sörknattens naturreservat och Råvarps Natura 2000-område och naturvårdsavtal följer alternativ B samma sträckning som den befintliga ledningen. I likhet med befintlig ledning kan träd längs ledningsgatans kanter komma att avverkas. De träd som avverkas är de som växer sig så höga att de kan skada ledningen om de faller. Avverkning sker i samband med underhåll av ledningsgatan. Naturvärdet av de träd som avverkas torde vara lågt då riskträd avverkas innan de blir gamla och utvecklar högre naturvärden. Eftersom det som mest handlar om ett fåtal träd som kan bli aktuella för avverkning bedöms påverkan bli ingen/obetydlig.

Skogsmiljöerna i Smärslidbäckens naturvårdsavtal och i Lindalens skogliga biotopskyddsområde kommer påverkas genom avverkning för en ny ledningsgata. Eftersom åtgärderna berör en så pass stor del av de skyddade områdena görs bedömningen att deras värdekärnor kommer att skadas. Påverkan bedöms därför bli stor.

Sammantaget bedöms konsekvenserna för de skyddade naturmiljöerna längs befintlig ledning bli obetydliga. För Smärslidbäckens naturvårdsavtal och Lindalens skogliga biotopskyddsområde bedöms konsekvenserna bli stora.

Tabell 1. Redovisning av hur lång sträcka av de olika alternativa lokaliseringarna som angränsar till eller går igenom skyddad natur. För alternativ A och B utgår bedömningen från största möjliga påverkan; det vill säga att ledningen lokaliseras på det ställe inom den 200 meter breda utredningskorridoren som får störst påverkan på skyddad natur. För kartor se Bilaga 1.b.1

Typ av skyddat område	Befintlig ledning		Alternativ A (väst)		Alternativ B (öst)	
	Angränsar	Genom	Angränsar	Genom	Angränsar	Genom
Riksintresse för naturvård	2,1 km	14,5 km	5,4 km	31,5		8,1 km
Naturresevat	1,1 km	2,25 km	1,1 km	-	-	1,75 km
Natura 2000 - habitat (SCI)	1,1 km	1,33 km	1,1 km	0,1 km	-	1,25 km
Naturvårds-avtal	0,75 km	0,85 km	-	0,1 km	0,5 km	0,25 km
Skogligt biotopskydd	0,1 km	-	0,1 km	-	0,1 km	-
TOTALT¹	2,95 km	15,00 km	5,50 km	31,50 km	0,60 km	8,70 km

¹ Ett antal av de skyddade områdena omfattas av fler än en skyddsform. Därför är den totala sträckan skyddad natur som berörs kortare än summan av de olika skyddsformerna.

5 Sammanfattande bedömning

Sammantaget är vår bedömning att en förlängd koncession av den befintliga ledningen är det bästa alternativet utifrån påverkan på skyddad natur. En ny ledningsgata längs alternativ A eller B innebär större konsekvenser för skyddad natur. Alternativ A bedöms vara det alternativ som skulle medföra störst konsekvenser för skyddad natur.

6 Bilagor

Bilaga 1.b.1 Kartbilaga - Naturmiljö

Bilaga 1.b.2 Svenska kraftnäts bedömningsgrunder

Bilaga 1.b.3 Berörda naturmiljöer